

Raport generała Michała Tokarzewskiego do generała Kazimierza Sosnkowskiego o sytuacji Polaków na ziemiach wcielonych do Rzeszy, 9 stycznia 1940 r.

Na ziemiach „wcielonych” panuje bezwzględny terror wobec ludności polskiej. Wywierane są bezwzględne represje w postaci rozstrzeliwania „winowajców” rzekomego terroru wobec mniejszości niemieckiej w okresie przedwojennym.

[...] Tam, gdzie nie można wykryć „sprawców bezpośrednich”, rozstrzeliwuje się „odpowiedzialnych moralnie”: wybitniejszych obywateli danej miejscowości, przywódców stronnictw politycznych, polskich działaczy społecznych itp., pobranych zakładników. Terror w mniejszych miastach jest ostrzejszy [...].

Na ziemiach „wcielonych” do Rzeszy masowe aresztowania są na porządku dziennym. Szczególnie ostre represje stosowane są wobec duchowieństwa i nauczycielstwa. [...] Ten sam los jest udziałem [...] korpusu polskiego sądownictwa, polskich działaczy zawodowych.

[...] W stosunku do ogółu ludności polskiej [stosowana] jest – na wielką skalę zakrojona – akcja wysiedlania, mająca na celu b[ardzo] daleko idące osłabienie żywiołu polskiego drogą usunięcia bardziej czynnych społecznie i gospodarczo jednostek. Wobec wydalonych przymusowo stosuje się coraz ostrzejsze rygory. [...]

Cały pozostawiony przez wysiedleńców majątek podlega konfiskacie. [...] Na miejsce wysiedlonego żywiołu polskiego sprowadzają okupanci Niemców z państw bałtyckich, którzy opuszczają miejsce swego dotychczasowego pobytu na mocy umowy z rządami tych państw [...].

D. Ostapowicz, S. Suchodolski, D. Szymikowski, *Od Hammurabiego do Fukuyamy. Nowa matura z historii. Przekazy źródłowe z ćwiczeniami, t. 2, Od 1789 roku do współczesności*, Gdańsk: GWO, 2002, s. 234.

Praca z tekstem

1. Przedstaw sytuację Polaków na ziemiach wcielonych do Rzeszy.
2. Wyjaśnij, jakie grupy Polaków były szczególnym obiektem prześladowań przez Niemców na ziemiach polskich wcielonych do Rzeszy.
3. Podaj, jakie represje stosowano wobec ludności polskiej na ziemiach polskich wcielonych do Rzeszy.
4. Podkreśl fragment tekstu, w którym jest mowa o stosowaniu przez Niemców odpowiedzialności zbiorowej.
5. Wyjaśnij, z czego mogło wynikać stosowanie przez Niemców wobec Polaków odpowiedzialności zbiorowej.